Első évfolyam. 1875. 67. szám.

Felelős szerkesztő:
HALÁSZ IMRE.
Szerkesztőségi iroda:
Franklin-Társulat épületében (egyetem-utcza 4).

Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

Szétküldés körüli panaszok a szerkesztőségnek küldendők be.

ESTI KIADÁS.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI NAPILAP.

Budapest, hétfő, márczius 8.

Kiadó-tulajdonos:
HALÁSZ IMRE.
Kiadó-hivatal:
Franklin-Társulat épületében (egyetem-utcza 4.)

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:
helyben és vidékre { Egy évre . . 20 frt | Negyedévre . . 5.— / Félévre . . 10 „ | Egy hóra . . . 1.80 } frt.
Egy szám ára 6 krajczár o. é.
Hirdetések a kiadóhivatal által árjegyzék szerint számittatnak.

A
KÖZÉRDEK
előfizetési ára:

Egy hóra . . . . 1 frt 80 kr.
Negyedévre . . . 5 „ — „
Félévre . . . . 10 „ — „
Egy évre . . . . 20 „ — „

Gyüjtőknek minden tiz példányra egy tiszteletpéldány jár.

Budapest, márczius 8.

Wenckheim b. miniszterelnök a horvát bánhoz levelet intézett, melyben — az „Agr. Zeitung“ szerint — kinyilatkoztatja hogy az uj kormány Horvátország érdekeit kész támogatni, s a két kormány közt jó viszony kivánatosságát hangsulyozza, kéri a horvát párt és kormány viszonttámogatását.

—

A Sennyey-párt tegnap constituálta magát. Helyisége a volt baloldali körben van. A párt „jobboldali ellenzék“ nevet vett föl; s mint értesülünk, 42 tagból áll. Ujabban Divald Adolf, Késmárky és Boltizár József csatlakoztak e párthoz.

—

A vallás- és közoktatási miniszter tegnapelőtt fogadta miniszteriuma főbb hivatalnokait, kik Tanárky Gedeon államtitkár vezérlete alatt fejezték ki örömüket a felett, hogy a miniszter ur a változott körülmények közt is megtartotta tárczáját. Az államtitkár kiemelte, hogy e személyzet kiváló szerencséjének tartja oly főnök vezetése alatt szolgálni, ki a közmüvelődés minden ágára kiterjeszti gondját s annak előmenetelét oly sikerrel tudja vezetni. A miniszter ur szivélyesen válaszolt, s monda hogy a siker nagy részét személyzete buzgalmának tulajdonitja.

—

A pénzügyminiszterium, mint ezelőtt pár héttel már jeleztük, a fővárosi hatóság azon kérelmére, mely a bor- és söradó után kivetett pótlék fölemelésére irányult, visszautasító véleményt adott. A volt belügyminiszter e vélemény alapján rendeletet intézett a fővároshoz, mely szerint az érintett kérelemnek pénzügyi szempontból helyt nem adhat.

—

Horn Ede tekintettel kereskedelmi államtitkárrá leendő kineveztetésére, mint halljuk, a budapesti iparbank elnökségéről s egyéb társulatoknál viselt igazgató tanácsosi tisztjéről leköszönt.

—

Bécs, márcz. 7. (Eredeti levél.) A román kormány, mely nem részesülhet azon szerencsében, hogy rendkivüli követet küldjön Madridba, más módon iparkodik Alfons király kormányának naivságát a maga hasznára kiaknázni. A napokban ugyanis párisi, londoni és római megbizottjai által — a három keleti hatalomnak, melyek a Porta eljárásának jogos voltát elismerték, ezuttal nagybölcsen mellőzve — az illető kormányokkal egy óvásjegyzék-félét közöltetett, mely a Porta azon „tulkapása“ ellen van irányozva, hogy s hatalmaktól megtagadja a jogot Károly fejedelmet a kormányaikban vagy uralkodócsaládjaikban történt változásokról directe értesithetni. Hogy e jegyzék egészen czéltalan és eredménytelen, magától érthető.

—

A török-spanyol viszály a „Presse“ szerint nem képezte külön, a Porta által Ausztria és Németország kormányaihoz intézett jegyzék tárgyát. A dolog, mint márcz. 3-ki bécsi levelünk is jelezé már, ugy áll, hogy a Porta, mint ily esetekben szokásos, panaszait csak egy köriratban adta elő, mely valamennyi Konstantinápolyban lévő külföldi képviselőhöz volt intézve. Andrássy gróf hivatalosan magáévá tette az ügyet, és a madridi osztrák követ távirati uton azt a tudósitást juttatta Bécsbe, hogy a spanyol kormány távolról sem akarta a szultán véduri jogát megtámadni, s ezt ki is jelenti, egyébiránt pedig egy Amadeo alatt történt praecedensre hivatkozik, és arra, hogy Bécsben meghatalmazott követje csupán csak mint bizalmi férfiu utazott Károly fejedelem udvarába. Mindenesetre kérdéses, meg lesz-e elégedve e magyarázatokkal a török kormány.

A lapok a pártalakulásról.

Budapest, márczius 8.

A volt jobboldali sajtó azon hitben ringatá magát, hogy a fusionált balközép a közjogi harczról egyszer mindenkorra letett. S ha Tisza Kálmán az uj kormány alakulásánál aránytalanul nagy részt követelt pártjának, a Deákpárt azzal vigasztalta magát: se baj! a balközép ma már csak olyan, mint mi vagyunk, a közjogi alapra nézve nincs köztünk többé véleménykülönbség.

A bécsi alkotmányhű lapok kezdetben bizalmatlansággal fordultak a fusio felé; ma már azonban kezdenek a helyzettel megbarátkozni. A „Presse“ többek közt azt irja, hogy „a közvélemény elégültsége, mely a parlamenti pártok fusiója iránt nyilatkozik, a kiegyezés ellen folytatott harcznak legélesebb elitélését jelenti s egyszersmind határozott tiltakozást foglal magában azon feltevés ellen, hogy a közjogi küzdelem valaha ujra megindittassék.“

S ezen általános hittel szemben a „Hon“ a szélsőbaloldal elvfeladási vádjait megczáfolandó, erősen hivatkozik Tisza azon nyilatkozatára, mely az elvek megtagadását visszautasitá, s aztán igy szól:

„Nem szabad a zászlóelhagyás, elvfeladás felvetett vádját hallgatással mellőzve, annak mintegy sanctiót adnunk, nem szabad e kiröppentett eszméket ellenvetés nélkül terjedni hagynunk, nem szabad engednünk, hogy a fogalmak még inkább megzavartassanak, a közvélemény félrevezettessék s oly tévhitbe ringattassék, mely ártalmas lehetne nemcsak miránk magunkra, amivel utóvégre nem sokat törődnénk, hanem a közügyre is és abban, legszentebb meggyőződésünk szerint, épen azoknak az eszméknek is, a melyeknek a 48-as párt e manifesztum kibocsátása által jó szolgálatot vélt tehetni.“

Ha a „Hon“ e szavait komolyan vennők, azt mondanók rá, hogy a balközép tehát a fusiót „legszentebb meggyőződése szerint“ a függetlenségi tanok propagálását szándékszik kizsákmányolni. De mi legszentebb meggyőződésünk szerint azt hiszszük, hogy a t. laptársunk e vasárnapi czikke csak egy régi manoeuvre ujabb kiadása a balközépi választók dupirozására, „a közvélemény félrevezetésére s tévhitben ringatására.“

És ezen ismeretes fogásra annyival inkább szüksége van a volt balközépnek; — mert a vidékről ijesztő hirek érkeznek a fővárosba.

A „M. Ujság“-nak többek közt Zemplénből azt irják, hogy az ottani baloldal tagjai, kik a bihari pontok alapján állnak, a zászlóhagyott Tiszát embereivel nem fogják követni. A politikai erkölcstelenség elvföladása nagy indignátióval fogadtatott Zemplénben. Mindenki azt mondja, hogy lehessen oly embereket követni, kik egy nap meghazudtolják azt, a mit nyolcz éven át jónak hirdettek, hogyan lehessen bennük bizni, hogy a mit most tesznek, nem fogják-e ismét ők mondani rosznak, ha valami időváltozás lesz. A baloldal legközelebb gyülést fog tartani, melyben elveinek fenntartását fogja hangsulyozni, a régi programm alapján szervezkedik s a jövő választáskor csak olyan képviselőre fog szavazni, ki elveihez hü maradt s jelleme biztositékot nyujt arra nézve, hogy más párthoz, mig képviselő lesz, választóinak cserben hagyásával, nem fog szegődni.“

Az „Ellenőr“-ben egyre növekvő áradattal fenyegeti az olvasókat Csernátony „széttekintéseinek“ üvöltöző zavarossága s háborgó véghetetlensége. Tegnapi czikkében még mindig a multakkal foglalkozva értésünkre adja az ország mély süllyedését, melyből az utolsó órában kegyeskedett bennünket megmenteni Tisza Kálmán actióba lépése. „Hogy az utóbbi években már mily alsórendü érdekek követeltéka hatalmi monopolium további, quand même folytatását — irja az Ellenőr — arról épületes tanubizonyságot tett azon fogcsikorgató üvöltés, mely a Wenckheim-Tisza kabinetet fogadá az eltünt monopolium minden lapjában. A pártok java örömmel üdvözlé a szabadelvü párt-alakulásában a politikai viszonyok üdvös fordulatát, de az a trafikáns faj, mely a monopolium kizsákmányolásából élt, az tajtékzott és dühöngött a venalis sajtó összes mérgelődésével.“

Az „Ellenőr“ egyébiránt igéri, hogy excursióinak folyamában nemsokára elvezetend bennünket az ujmódi kormánypártiság veszettebes és peczérdus magaslataira is, s elmondja, hogy az „Ellenőr“ milyen állást foglal egy részrül a pártok, másrészről a kormány irányában.

A szabadelvü párt tegnapi értekezlete.

A szabadelvü párt vasárnap d. u. 1 órakor tartott értekezletének első tárgya az alakulás volt. Ez gyorsan ment végbe. Közfelkiáltással elnökké Gorove választatott, ki pár meleg szóval megköszönvén a benne helyezett bizalmat, s zajos éljenek közt elfoglalván helyét, az alelnök választását tüzi ki a sorrendbe. A közbizalom Várady Gábor nevét hangoztatja, s az éljenzések elhangoztával jegyzőkké Beöthy Algernont és Molnár Aladárt választotta ujabb éljenzés közt az értekezlet, és az alakulás megtörténtével áttért a napi rendre: a kormánynak a ház legközelebbi teendőire vonatkozó előterjesztésére.

E sorrendet a következőkben adta elő:

Wenckheim Béla báró, miniszterelnök: Első teendőnek tartja a kormány mindenekfelett a költségvetés részletes tárgyalását. Ezután második az adó-törvényjavaslatok tárgyalása lenne, névszerint; a kereseti, részvénytársulatok, házadó, vasuti és gőzhajózási társulatok szállitási adója, cseléd-, kocsi-, tekeasztal, vadászati és fegyveradó, bélyeg-, fogyasztási és bányaadó. Következnének ezután a földadó szabályozásáról, a tanitók nyugdijazásáról szóló törvényjavaslatok; — továbbá az utóbbi kölcsön beczikkelyezéséről, a gyalui uradalom visszaváltásáról, a külföldről behozandó dohány- és szivar vámjának felemeléséről, a fémjelzésről, a tőzsdei választott biróság itéletei bélyegadójának szabályozásáról, a végrehajtók és kézbesitési intézmény szabályozásáról, az erdélyi katonai kórházak költségeiről, a berni postaszerződésről, az átruházásról és a nemzeti szinház bérháza kérdésének elintézéséről szóló javaslatok. Az eddig elősoroltakat a kormány ezen ülésszak alatt mindenesetre elintéztetni óhajtja.

Ezenkivül előterjesztéseket teend, s a lehetőség szerint tárgyaltatni óhajtaná a kormány a törvényszékek számának leszállitásáról, egy külföldi állammal a közbüntettesek kiszolgáltatása iránt kötendő szerződésről, a hus, sezs stb. adóknak a mértékekre átszámitásáról, a curia részére az országgyülési képviselők igazolása tárgyában adandó utasitásról, a katonai elszállásolásról, a záloglevelek tulajdonosai jogainak biztositásáról, a házszabályok módositásáról, a zárszámadási bizottság időközben beadandó jelentéseiről, a keleti vasut ügye végleges elintézéséről, s végül a kereskedelmi codexről szóló törvényjavaslatokat.

Péchy Tamás közlekedési miniszter ezekhez még hozzáadni ohajtaná a nyiregyház-ungvári vasutra vonatkozó előterjesztését.

Széll Kálmán pénzügyminiszter a kormány álláspontját jelezvén a pénzügyi bizosság munkálatával szemben, megjegyzi, hogy a kormány a pénzügyi bizottság megállapodásait a költségvetéssel szemben magáévá teszi, s az abban foglalt összegeket maximumképen elfogadja, kötelességének ismervén azt, hogy a hol csak lehetőségét látja, megtakaritásokat tegyen.

A földadó szabályozásáról szóló tjavaslatra vonatkozó aggályait Stoll Károlynak Tisza Kálmán belügyminiszter azzal nyugtatja meg, hogy ha a gyakorlat hibákat tüntet fel, azokon novellaris intézkedéssel lehet rögtön segiteni, de e tjavaslat most mindenesetre a legsürgetőbb elintézendők közé tartozik.

Péchy Manó grófnak, ki az egészségügyi tanács fenntartása mellett szólal fel, kijelenti Tisza Kálmán belügyminiszter, hogy az egészségügyi tanács felosztattatott ugyan takarékossági szempontból, de annak tagjai hajlandóknak nyilatkoztak működésöket dijtalanul tovább folytatni.

Móricz Pál felszólalása után, ki a kormányelnök által előterjesztett sorrend elfogadását inditványozta, mely felszólalás közhelyesléssel találkozott; a kör házi ügyei vétettek tárgyalás alá, névszerint az alapszabályok. Ez ügy hosszabb időt vett igénybe, végre a korábbi Deák-kör alapszabályai csekély módositással elfogadtattak. A hirlapoknak adandó értekezleti közleményekre nézve abban történt megállapodás, hogy a tárgyalás természete szerint bővebb, vagy csak a határozatokat magokba foglaló közlemények fognak adathatni.

Az értekezlet kevéssel 3 óra előtt ért véget.

Esti 8 órakor folytattatott az értekezlet, melynek egyedüli tárgya a hétfői országos ülésen történendő választásokra való kijelölés. A kijelölő bizottság javaslkta nyomán, melyet Molnár Aladár jegyző olvasott fel, a párt a következő kijelöléseket fogadta el: pénzügyi bizottság: Harkányi Frigyes, Molnár György; — adóügyi bizottság: Tisza László, Nagy György; — katasteri bizottság: Ernesztl Sándor, Beniczky Gyula; — közoktatásügyi: Várady Gábor; — közalapok és alapitványok: Huszár Imre; — naplóbiráló: Horváth Gyula; — a gazdasági bizottságba: Domahidy Ferencz.

Ezen kivül a kör választmánya is megválasztatott, és pedig következőleg: Igazgató: Kovách László. Választmányi tagok: Justh József, Királyi Pál, Degenfeld Lajos gr. Brennerberg Mór, Szitányi Bernát, Urváry Lajos, Houchard Ferencz, Matolay Etele, Hajdu Ignácz, Radó Kálmán, Szmrecsányi László, Bohus Zsigmond, Domahidy Ferencz, Baranyi Ágoston és Takács Lajos.

A szabadelvü párt lakomája.

A szabadelvü párt lakomája, a Hungária nagy termében vasárnap d. u. 3 órakor tartatott. Négy nagy asztal volt a terem hoszszában felállitva, s keresztbe a főasztal, melynél a korábbi és a jelen miniszterium tagjai ültek. A főhelyet Gorove elnök foglalta el, mellette balról Várady Gabor alelnök, jobbról Tisza Kálmán ült. A jelenlevők száma meghaladta a 200-at, köztök több főrendi tag. A terem közepén levő tükör alatt a király mellszobra állt babérkoszoruval diszitve.

A pohárköszöntések elsejét Gorove mondta ő felségére a koronás királyra és a királynéra, mire a jelenlevők feállván harsány éljenzéssel válaszoltak. A pohárköszöntések, melyek ezután következtek általában rövidek voltak, s a párt és a haza kitünőségeire, az egyetértésre s a hazára szóltak. A sorrend a következő volt: Kende Kanut az egyetértésre, s annak jó sikerü eredményére emelte poharát. Concordia parvae res crescunt, discordia maximae dilabuntur, ugymond, a concordia jó sikerü eredményeit önök biztosithatják, én a concordiára és annak jó eredményeire emelem poharamat. Ezután Jókai kelt fel: Nagyon kevés szóval fejezem ki — ugy mond — mindnyájunknak, kik itt jelen vagyunk, és a haza minden szabadelvü polgárának óhajtását, midőn az uj kormányelnök egészségére és hosszuéletére emelem poharamat, ki a legnehezebb és legüdvösebb teendők terheit vállalta magára, kivánom, adjon Isten neki hozzá erőt egészséget és hosszu életet.

Az éljenzés csillapultával Széll K. szólt: A miniszterelnök megbizásából, ki egy gyászos családi esemény következtében ez örömünnepélyen legnagyobb sajnálatára nem vehet részt, nekem jutott a szerencse önöket nevében üdvözölhetni és szives megemlékezésükért köszönetet mondani. Fogadják általam a miniszterelnök ur azon őszinte kijelentését, hogy a mily szerencsésnek érzi magát és fáradozásainak bő jutalmát találja azon tudatban, hogy közreműködhetett azon nagy tény megvalósitására, — melynek örömünnepét üljük: épen oly bensőséggel és teljes odaadással ragaszkodik a bár uj, de mert oly melegen óhajtott és várva-várt, azért nagy és szép frigyhez. (Éljenzés).

Minden organismus — nyugodjék az bár a legszebb és legbiztosabb alapokon a természet törvényeinek van alávetve s fennállásának biztositékát azon erőknek köszöni, melyek lételét megteremtik. Fejlődésünk feltételeit amaz erő folytonos és szakadatlan meg nem szünő müködése képezi. Igy ez uj alakulás is, melytől oly sok jót és üdvöset várnak mindannyian, csak ugy erősödhetik és teremhet gyümölcsöket, ha azon erők, melyek létrehozták, azt fenntartani és fejleszteni és képesek. (Helyeslés).

Én emelem poharamat a párt valódi és egyedüli alakjára, arra a mi erkölcsi hatalmunk egyedüli biztositékát képezi, az egyetértésre és együttérzésre, a mely bennünket összehozni és egygyé forrasztani képes volt. (Éljenzés.) Ha van — és hiszem, hogy van jövője e pártnak és van missiója, ezen erkölcsi alapok adjákmeg azt.

Ezekre emelem én poharamat, midőn önöket a kormány nevében üdvözlöm és önök egészségére üritem poharamat. (Éljenzés.)

Várady Gábor: Emeljünk poharat hazánk nagy fiáért, Deák Ferenczért, kinek annyi hazafiui erényei koronájául a most történt egyesülés létrehozásánál is kiváló érdeme van, kivánjuk neki, hogy adja meg neki a gondviselés, megérnie az örömteljes napot, a midőn betetőzve leend a nagy épület, melynek alapja a közelebbi napokban letétetett. A jelenlevők felállva hallgaták e beszédet, melyet szünni nem akaró éljenzés követett.

Szontagh Pál Ghyczy Kálmánt élteti, kinek pénzügyminiszterségét, ha nem volt módja szónoknak megkeseriteni, azt ne akarat hiányának, hanem tehetségei gyenge voltának tulajdonitsa. (Derültség. Éljenzés.) Királyi Pál Tisza Kálmánra emelé poharát, Zámory Kálmán a közszellem felvirágzására, Huszár Imre Gorovét, Horánszky Bittó Istvánt, az egyesülés nagy tényének létrehozóját, Szontagh Pál Pauler Tivadart és Kerkapolyt, a tudomány bajnokait, — Beőthy Algernon Csengeri Antalt köszönté fel: Csernátony a főrendiház azon tagjaira emeli poharát, kik a szabadelvü párthoz sorakoztak.

Tisza Kálmán körülbelől igy szólt: Poharat emeltek néhányunkért, a kik jelen vagyunk, én poharamat azon jövőre emelem, midőn mi, kik itt vagyunk, mindnyájan el leszünk feledve. Vannak köztünk gazdaemberek, kik tudják, hogy midőn a gazda tavaszszal a barázdát megvonja ittott göröngy marad, s ha a vetés ritka és silány meglátjuk a göröngyöket, de ha a buza szép a vetés gazdag, eltünik a göröngy, a gyönyörü látvány, elfeledteti azt, a ki a barázdát huzva göröngyöket hagyott. Én arra emelem poharamat, hogy jöjjön el az idő, melyben a dus termés feledtesse el azokat, kik a barázdát vontuk, s netán itt-ott göröngyöket hagytunk. (Hosszas éljenzés.)

Ezután Kovách László Váradi Gáborra, Papp Lajos Széll Kálmánra, Brogyányi Vincze Gáspár András 48-as honvédtábornokra, Podmaniczky humorosan a mamelukokra emelte poharát. Végül Ghyczy Kálmán szólt, éltetvén azt, a mi minden magyar ember legbecsesebbje, a miért minden áldozatra kész a haza.

Hosszas éljenzés követte szavát, az asztalok bomladozni kezdtek, s az ifjabb Patikarus zenéje mellett néhányan még tovább mulattak. A mi az ebédet illeti bár nem felelt meg az igényeknek, de mindenesetre jobb volt annál, a melyet Jókai születési ünnepélyére adott a vendéglős: ugy látszik, hogy a honatyáktól jobban tart, mint a hirlapiróktól.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése márczius 8-án.

Elnök: Ghyczy Kálmán. Jegyzők: Mihályi Péter, Szeniczey Ödön, Beőthy Algernon, Wächter Frigyes. A kormány részéről jelen vannak: Wenckheim Béla báró, Széll Kálmán, Tisza Kálmán, Perczel Béla, Trefort Ágoston, Simonyi Lajos báró, Péchy Tamás, Szende Béla, Pejacsevics Péter gróf miniszterek.

Elnök az ülést d. e. 10 órakor megnyitván, a mult ülés jegyzőkönyvének hitelesitése után Hodossy I., Muzslay S., dor, Lónyay János, Beőthy Algernon és Tóth Kálmány kérvényeket nyujtanak be. A kérvényi bizottsághoz utasittatnak. Helfy Ignácz interpellatiót intéz a belügyminiszterhez a választási törvény 12. §-a 5. pontjánál fölmerült sérelmek orvoslatása iránt. Ki fog adatni a belügyminiszternek. Ezután elnök fölkéri a nyolczadik osztály tagjait, hogy a mai ülés után az igazoló bizottság egy hiányzó tagját válaszszát meg. (Helyeslés.)

Wenckheim Béla báró miniszterelnök: T. ház! A legutóbbi ülés alkalmával volt szerencsém egész általánosságban jelezni azon törvényjavaslatokat, a melyeket a kormány még ezen ülésszak alatt tart tárgyalandóknak, kijelentvén és igérvén egyuttal, hogy a kormány a legközelebbi ülés alkalmával, azaz a mai ülésben fog a felveendő tárgyak miként tárgyalására, sorozatára, szóval a munka beosztására nézve tüzetes előterjesztést tenni, — szemelőtt tartva mindig azon már a mult alkalommal kifejezett kivánságát, hogy ezen ülésszak hosszu időre ki ne terjesztessék, a mit leginkább azon oknál fogva óhajt, hogy a kormánynak ideje és alkalma legyen azon organicus törvényeknek kidolgozására és felszerelésére, melynek a jövő törvényhozás eléterjesztésére és keresztülvitelére az államháztartás, a kormányzat és a czélszerü közigazgatás rendezése érdekében vállalkozott.

Ezen szempontokból indulva ki, a kormány mint ez ülésszak alatt elintézendőket csakis oly törvényjavaslatoknak tárgyalását hozza inditványba, a melyeknek égető és elodázhatlan szükségéről meg van győződve. Ilyen a folyó évi költségvetés, ilyenek az adóügyi bizottságban letárgyalt adótörvényjavaslatok és a kataszteri törvényjavaslat.

Ezeken kivül tárgyalandók volnának némely kisebb horderejü oly törvényjavaslatok, melyek már a ház elé terjesztettek, s a bizottságok vagy az osztályok által vagy már tárgyaltattak, vagy legalább annyira előrehaladtak, hogy általuk tárgyalhatók lennének. E törvényjavaslatok egy része olyan, hogy tárgyuk és tartalmuk elvi különbségekre alkalmat nem igen adhatván, tárgyalásuk kevesebb időt venne igénybe, egy része pedig kölcsönös szerződések alapján törvénybe iktatandó is beczikkelyezendő.

Ezeknek alapján bátor leszek a t. ház elé terjeszteni azon törvényjavaslatokat, melyeket a kormány mindenesetre még ezen ülésszak alatt tart tárgyalandóknak. (Halljuk!)

Mindenekelőtt, a mi magától értetődik, első helyen, első sorban a költségvetés lesz felveendő ott, hol tárgyalásának folyama megakadt.

Hogy ezen költségvetéssel szemben micsoda állást foglal el a kormány ez iránt bővebben t. barátom a pénzügyminiszter ur fog nyilatkozni, részemről csak azt jegyzem meg, hogy a kormánynak nem lévén ideje a költségvetést ujra átdolgozni, magáévá teszi azon költségvetést, melyet elődeink beadtak azon változtatásokkal, melyeket rajta a pénzügyi bizottság tett.

Ezek után tárgyalandóknak tartja az adóügyi bizottságban letárgyalt adótörvényjavaslatokat, a melyekre nézve egész általánosságban szintén kijelenti a kormány, hogy azokat is magáévá teszi, fenntartván magának, hogy a részletes tárgyalások alkalmával az általa netalán szükségeseknek tartott módositásokat megtehesse, vagy czélszerü módositásokat elfogadhasson.

Ezen adótörvények pedig a következők: 1) a kereseti adóról; 2) a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adójáról; 3) a tőkekamat és járadékadóról; 4) a házadóról szóló 1868-diki XXII. törvényczikk hatályának meghosszabbitásáról; és némely rendeletének módositásáról; 5) a vasuti és gőzhajózási szállitás használatának megadóztatásáról; 6. a cselédtartásért, a teke-asztalokért, játékhelyiségekért, s a kocsi s lótartásért fizetendő adóról; 7) a vadászatnak és a vadászati fegyverek megadóztatásáról; 8) a bélyeg illetékek és dijakról; 9) a bor és husfogyasztási adóról; 10) a bányaadóról szóló törvényjavaslat, mely utóbbi azonban még tárgyalás alatt van.

(Folytatása reggeli lapunkban.)

Mozgalom a magyar vasuti szakférfiak között.

Egy izben már volt alkalmunk megemlékezni a magyar vasuti szakférfiak közt megindult morgalomról, melynek egyik főczélja a háttérbe szoritott hazai szakértelmiség érvényre juttatása a vasutügy terén. Ez üdvös mozgalom ma már azon pontig jutott, hogy tegnap délután az illető szakemberek tömeges részvéte mellett megtartható volt az első értekezlet. Habár némely oly vasutak hivatalnokai, melyeknek élén kiválólag magyarellenes vezérhivatalnokok állanak, az értekezletre megjelenni nem mertek, félvén főnökeik visszatorlásától, — az összejövetel oly látogatott volt, hogy két szomszéd terem nyitása után is a megjelenteknek tekintélyes része künn szorult.

A jelenvoltak száma megütötte a 300-at. Miután Tolnay Lajos m. államvasuti igazgató elnökké kéretett fel, előadta a gyülekezet czélját fölemlitvén, hogy egy szükebb körü értekezlet már tartatott ez ügyben, melynek eredménye egy 5-ös bizottság által elkészitett terjedelmes emlékirat. Ezután Radits Ákos, mint az ötös bizottság egyik tagja általános hélyeslések közt felolvassa az emlékiratot, mely részletesen elősorolja azon sérelmeket, melyeknek a magyar nyelvnek érvényre emelése és magyar szaktisztviselőinek alkalmazása kérdésében a legtöbb hazai vállalatoknál vannak kitéve, s ezek orvoslása tekintetében elősorolja a módokat, s végül azon inditványt teszi, hogy küldjön ki a gyülekezet egy 12 tagu bizottságot azon megbizással: fejtse ki ezen emlékirat alapján a magyar kir. közmunka és közlekedési miniszter urhoz intézendő kérvényben az országos közlekedésügy terén, az állami nyelv háttérbe szoritásának és a fennálló sulyos érdekharcznak az állam pénzügyére kiható káros következményeit, a helyzet tarthatlanságát, kérje meg a minisztert az állam területén levő közlekedési vállalatoknak rendszeresen elnyomott összes hazai üzleti és müszaki értelmiség nevében: hogy az állam hivatalos nyelvének érvényesitését és ezzel kapcsolatban a hazai szakértők jogos igényeinek kielégitését czélra vezető teljes rendszabályokkal, gyökeres intézkedésekkel minden további halasztás nélkül eszközölni, és ha a hatalmában fekvő eszközök nem lennének elegendők arra, hogy rendeleteinek és intézkedéseinek érvényt szerezhessen, a megjelölt és mihamarább elérendő végczélt az országgyülés elé terjesztendő, megfelelő törvényjavaslatok által biztositani méltóztassék. Ezen kivül kerestessék meg a magyar mérnök- és épitész-egylet, hogy a maga részéről is egy bizottságot hasonló megkeréssel küldjön ki.

Többek felszólalásai után elnök határozatilag kimondja, hogy a gyülekezet egy bizottság kiküldését, mely az emlékirat fonalán a miniszteriumhoz intézendő felirat kidolgozásával bizatik meg — elfogadja s ajánlatára következők választatnak ezen bizottságba: Tolnay, Perczel, Radits, Fabriczy, Hegedüs, és Petényi. Elfogadtatik ugyancsak az emlékirat a mérnök-egyletet illető második inditványa. Ezután köszönet szavaztatik az ötös bizottságnak az emlékirat készitéseért, és az elnöknek, ki a folytatólagos ülést f. hó 21-kére d. u. 5 órakor a vigadó épületébe tüzi ki, melyben a kiküldött bizottság a kormányhoz intézendő feliratot fogja előterjeszteni. Ezzel a gyülekezet eloszlott. Az emlékiratot egész terjedelmében közöljük:

Emlékirat

Tárgy: az állami nyelv érvényre emelése és a hazai szakerők jogosult igényeinek kielégitése közlekedési vállalatainknál.

Bármely cultur-állam közgazdasági fejlődésének történetét vegyük kezeink közé, azt fogjuk találni, hogy ezen államok kivétel nélkül önmagukban keresték és találták fel politikai és hatalmi sulyuknak vezértényezőit; vannak visszamaradott államok, és ezek közé tartozik fájdalom hazánk is, hol az alig megindult közgazdaság: fejlődés első stadiumában a productió legfontosabb tényezői: a tőke és értelmi erő nem álltak arányban az elmaradottság folytán elkerülhetlenné vált gyorsabb haladás követelményeivel, és a hol az állam az idegen tőke és idegen értelmi erőnek nagy áldozatokkal járó özönlését volt kénytelen igénybe venni; de azt sehol sem fogjuk találni, hogy az államhatalom még akkor is közömbösen nézte volna az idegen elemeknek egyeduralomra irányuló törekvéseit, midőn ezek az időközben kellőleg kiképzett megbizhatóbb hazai szakerők által pótolhatók levén, nélkülözhetőkké váltak.

Elismerjük, hogy az alig hét évvel ezelőtt megindult nagyobb mérvü vasutépitési tevékenység korszakának kezdetén, a rendelkezésre álló hazai szakerők, a megelőző korszakban történt rendszeres háttérbe szorittatás folytán mennyiségileg a nagy feladat megoldására elégteleneknek bizonyultak és hogy ennek folytán a külföldi szakerők importálása el nem maradhatott; azonban nem volt szükséges azokat oly tömegesen importálni, nem kellett volna a hazájukban könnyen nélkülözhető és miként a következmények igazolták, többnyire gyakorlatlan egyének tömeges becsődités megengedni; megbocsájthatlan hiba volt az államhatalom részéről, hogy már mindjárt kezdetben háttérbe engedte szoritani a hazai szakerőket, kik a gyakorlati készültség terén is előnynyel versenyeztek az importált idegen elemekkel és a kik utóbb, midőn a hazai kormány támogatása bekövetkezett, csakhamar be is bizonyitották: hogy még az óriási fizetésekkel dijazott hangzatos nevü idegen szaktekintélyeket is már mindjárt kezdetben könnyen nélkülözhettük volna.

Azok, kiknek alkalmuk volt közvetlenül figyelemmel kisérni az idegen vezértekintélyek közreműködésével hozzánk is áttelepitett immoralis átalányrendszer folytán alapos tanulmányozás és költségvetés nélkül meginditott épitkezési müveletek lefolyását, kénytelenek lesznek bevallani, hogy ha mindjárt kezdetben ezen idegen vezértehetségek helyett a kiválóbb hazai szakerőkhöz fordul a kormány; a vállalkozási és épitkezési szédelgésnek oly nagymérvü kifejlődése be nem következik.

Vizsgáljuk meg mindazon tulkövetelések eredetét, alapjait, melyekkel a rendszerint idegen müszaki erőkkel szövetkezett vállalkozók munkateljesitményi többlet stb. czime alatt utólagosan az állam ellen támasztottak, kevés kivétellel mindenütt ezen müszaki erők által kellő tanulmány nélkül készitett tervek és költségvetéseknek csak utóbb a kivitel folyama alatt észlelhető tökéletlenségét, megbizhatlanságát, hogy ne mondjuk szándékosan hibás adatokra való fektetését lehet constatirozni, minek folytán ujabb és ujabb vizsgálatok, utólagos tanulmányozások, és ezek alapján ujabb módositások váltak szükségessé, a vonal és mütárgy változtatások, pályaszin emelések sat. napirenden voltak még oly vonalakon is, hol csak némileg is lelkiismeretes eljárás mellett épitkezési nehézségek fel sem merülhettek volna, holott viszont bátran kimondhatjuk, hogy azon hazai szakerők, kiknek képességéről kezdetben oly kicsinylő nyilatkozatokat lehetett hallani bizonyos körökben, kötelességszerüleg kifogástalanul oldották meg a sokkal nehezebb feladatokat, legalább az általuk utóbb épitett hegyi pályáknál hasonló kudarczok elő nem fordultak, szóval számos adat által lehet bebizonyitani, hogy a hazai erők hazafias, lelkiis

meretes és mindenekfelett reális munkálkodása és felügyelése nélkül vasutaink legnagyobb része, eltekintve az üzletalap érzékenyebb megterheltetésének megakadályozásától, aligha megfelelne a gazdaságos és okszerü üzlet követelményeinek.

Mialatt igy a hazai szakerők a reájok bizott feladat lelkiismeretes megoldásában kitartó hazafiui buzgalommal fáradoztak, az alatt az üzletnek egymásután átadott pályavonalak legnagyobb részénél az ország közgazdasági viszonyait, kereskedelmi, politikai és kulturérdekeit, anyagi és szellemi czéljait, de sőt nyelvét sem értő oly idegenek bizattak meg az üzlet vezetésével, kik főleg állásuk biztositása és hivaloskodásuk lehetővé tétele czéljából az üzlet valamennyi ágaiban, még a pályafenntartásnál is a legbefolyásosabb állások betöltésénél nem annyira a műszaki és üzletszaki képzettségre, mint inkább arra fektették a fősulyt, hogy az alkalmazandók homogen elemek a solidaritás kötelékének hasznos szálai legyenek.

És mert a betöltendő állomások menynyiséget temesen meghaladta az üzlet terén jártassággal biró jelentkezők számát, a közlekedési és állomási főnökökből egyszerre vezérigazgazgatói vagy igazgató-helyettesi állásra emelkedett idegenek befolyása és segélyével oly idegen ajku alsóbbrendü hivatalnokok jutottak gyors előléptetés utján a főbb hivatalokba; — kik a politikai, társadalmi vagy reáltudományok terén soha meg nem fordultak, kik egyoldalu primitiv-készültségük miatt jobbadán a szomszéd osztrák, vagy a már üzletben levő közös vagy hazai vasutaknál könnyen nélkülözhetők valának; ily módon vélték a culturának kelet felé hivatott terjesztői az országos közintézményekre kiható állami beavatkozás, felügyelés és ellenőrzés gyakorlati foganatositását, az állam hivatalos nyelvének érvényre emelését, a hazai szakerők jogosult igényeinek kielégitését megnehezithetni, hogy ne mondjuk meghiusithatni. Az idegen érdek és befolyás megtelepitésére irányuló erőszakos törekvések jellemzése czéljából mellesleg megemlithetjük, hogy több alsóbb rendü idegen ajku forgalmi hivatalnok, sőt egy mozdony-fütő, gyors előléptetés utján felügyelővé, és egy a hazai intézmények és nyelvünk iránt kiváló ellenszenvvel viseltető élelmes raktárnok vezértitkárnak lett kinevezve.

Miként kivánhassuk már most, hogy ezen legnagyobb részt egyoldalulag képzett idegen elemeknek, a bureaucratikus, nehézkes és igy drága üzletrendszer gépies utánzóinak szük látköre képes legyen megitélni pl. az amerikai vagy angol mercantil alapra fektetett üzletrendszer előnyeit, hogy ezek üzleti reform eszmékkel foglalkozzanak; hogy hazánk specialis közgazdasági és kultur fejlődési szükségletei iránt érzékkel viseltessenek; szóval, hogy hazai vasutainknál az üzlet jövedelem fokozásának hasznos tényezői legyenek?

A kamatbiztositás lankasztólag hat a társulati üzlettevékenységre, miként kivánhassuk tehát, hogy éppen az idegenek képezzenek kivételt, hogy az idegenek mozditsák elő hazánk államgazdászati fejlődésének érdekeit; kik csakis visszamaradottságunkban, a hazai közgazdasági erők és tényezők müködésének megszoritásában találhatják fel saját érdekeik és befolyásuk előmozditásának biztositását, — nem levén példa reá, hogy egy anyagilag, szellemileg és erkölcsileg müvelt előrehaladt államban az idegen elem, az idegen érdek és idegen befolyás magát annyira befészkelhette volna, hogy még a kormány rendeleteivel, az állam hivatalos nyelvével és czéljaival szemben is határozott ellenséges álláspontot merészelt volna elfoglalni.

A vaspályák valamennyi cultur államban a hazai, a belföldi productiv erők és törekvések központositásának legkiválóbb tényezőit képezik; minden egyes államban tulajdon jelleggel birnak, melyek teljes összhangzásban állanak az ország, a nép jellegével, cultur-viszonyaival, aspiratióival; azt mondja egy nagy hirü államgazdász: alig van intézmény, mely az angol, az amerikai, franczia, német, orosz, olasz jelleget, társadalmi, politikai és szellemerkölcsi fejlettséget, a nép geniusát oly hiven tükrözné viss a, mint épen a vaspálya az illető országokban.

Egyedül csak szegény hazánk Magyarország képez kivételt, hol a vaspálya épen megforditva nyelvünk, nemzeti jellegünk elnyomására müködő idegen cultur terjesztő elemek asyluma lett.

Ha tekintetbe veszszük: hogy az öszszes államtisztviselők száma és fizetése alig kétszer haladja tul a magyar korona területén levő vasutaknál alkalmazottak számát és fizetését; ha továbbá tekintetbe veszszük, hogy vasutainknál az üzlet vezetésére döntő befolyással biró főhivatalnokoknak mintegy 80 százaléka az állam hivatalos nyelvét nem értő, érdekeit nem ismerő idegenekből áll, kik hogy egyebet ne emlitsünk: a több millió értékre rugó anyag és leltárkészlet évi beszerzésénél az állam alkotó fajhoz tartozó kereskedők és iparosok mellőzésével, nem ritkán az állam területén kivül is saját fajrokonaik érdekeit igyekeznek előmozditani; kik a magyar pálya igazgatók értekezletén az anyagok közös beszerzése és felosztása iránti — az állam pénzügy érdekében óriási megtakaritásokat eredményező — javaslatot egyszerüen elejtették; kik csak az osztrák pálya gazgatók közös értekezletein hozott határozatok elfogadásában és keresztülvitelében gyorsak és fejtenek ki kellő erélyt, nem törődvén azzal, vajjon ezen határozatokban foglalt elvek megegynznek-e hazánk sok tekintetben eltérő viszonyaival, különleges érdekeivel; kik a csoportositás keresztülvitele elé ujabb és ujabb akadályokat görditenek; kik az eddig szabadon folytatott szomoru eredményü üzletgazdálkodás megakadályozására, az üzlet takarékos és okszerü vezetésének megbirálhatására czélzó egyöntetü számlázás és statisztika vezetése ellen is remonstrálnak stb., akkor körülbelől egész kiterjedésében megitélhetjük az idegen befolyás és érdekek naponként nagyobb mérvben sikerült érvényesithetésének messze kiható politikai, társadalmi és közgazdasági horderejét.

A magyar kir. közmunka és közlekedési minisztériumnak 1872. évi márczius hó 7-én kelt 19672/1871. számu rendelete értelmében az összes hazai vasuti vállalatoknál nemcsak a külső érintkezésekben, de a belső összes ügykezelés terén is legkésőbb 1874. január hó 1-től az állam hivatalos nyelve használandó; kimondatott idézett miniszteri rendeletben: hogy az idegen szövegü nyomtatványok a használatból kivonassanak, és hogy az idegen ajku tiszviselők, a mennyiben az állam hivatalos nyelvét 1874. évi január hó 1-ig el nem sajátitanák, belföldi egyénekkel lesznek felváltandók. Uj erők alkalmazásánál a magyar nyelvet értő benszülöttekre kiváló tekintet forditandó. Szóval, hogy a közönség ellenszenvével találkozó idegen jelleg levetkeztessék; végül kijelenti a miniszter, hogy bizalommal számit rendeletének végrehajtására.

És mi történt: a végrehajtó hatalom ezen rendeletét az idegen cultur elem egyelőre irattárba rendelte elhelyezni; egyuttal azonban arról is gondoskodott, hogy azon esetre, ha egyszer az állam beavatkozási és legfőbb felügyelési jogánál fogva komolyabb eszözökkel leend kénytelen rendeleteinek érvényt szerezni, az áthághatlanoknak látszó akadályok egész sorozatával találkozzék.

Németországban pl. majdnem minden kötelék forgalomnak külön központi leszámolási hivatala van; nálunk az idegen érdek és befolyás, a magyar korona területén levő valamennyi vaspálya leszámolási hivatalát, a cs. kir. osztrák állam vasut közvetlen felügyelete alatt az állam területén kivül Bécsben központositotta, minek folytán évente mintegy 120,000 frttal járulunk egy oly közös intézmény fenntartásához, melynél az állam hivatalos nyelvét beszélő egyetlen hazai erő sincs alkalmazva, noha a magyar korona területén levő vasuti állomásokkal közvetlen levelezésben áll. — Helyzetünk jellemzésére megemlithetjük itt: hogy midőn a magyar északkeleti vasut az állam hivatalos nyelvének jogosultságát és a szolgálat érdekeit hangsulyozva, azon kivánságát fejezte ki: hogy állomásaival, miután nem minden közege birja a német nyelvet, magyar nyelven történjék a levelezés, a felügyelő tanács tegjai, ezek között még a magyar vasutak idegen ajku képviselői is e jogos és méltányos kivánságot teljesithetlennek nyilvánitották.

Kérdéses miniszteri rendelet megjelenésekor az osztrák államvasut igazgatósága szövetségeseivel visszkereseti hivatalainkat is Bécsben kivánta központositani, csakis akkor ejtették el a központositásnak különben üdvös eszméjét, midőn be kezdték látni: hogy a magyar üzletvilággal kizárólag németül levelezni még sem lehet, és mert a további kisérlet a kormány figyelmét magára vonván, könnyen visszkereseti hivatalainknak Budapesten leendő központositását, tehát épen az ellenkező czélt eredményezhette volna, a mi egyébként különben sem fog hosszabb időre elődázható lenni.

(Folyt. köv.)

A fővárosi közmunkák tanácsából.

Budapest, márczius 4-én.

Az ülést alelnök báró Podmaniczky Frigyes délutáni 4 órakor megnyitván, felolvastatja az elhunyt Reitter Ferencz két kiskoru leányának egész 18 éves korukig 300 forint nevelési pótlékban leendő részesitése iránt kelt magy. kir. miniszterelnökségi leiratot., — mi tudomásul vétetett.

Továbbá felszólittatni határoztatott az evangelikus hitközség, miszerint szénatéri imaháza ereszcsatornájának helyreállitását és kijavitását azonnal eszközöltesse, miután a közlekedés az ottani járdán — főleg olvadozó és esős időben — végképen lehetetlenné válik; valamint még az iránt is, hogy az imaház külsejét végre valahára kicsinosittassa, tornyának felépitése iránt pedig a kellő intézkedéseket tegye meg.

A napirend további tárgyát a sugárutra vonatkozó következő intézkedések képezték:

1-ör, a nyolczszögtéri uégy darab ötkaru lámpák fel levén már állitva, fel fog kéretni a fővárosi hatóság, hogy ezen lámpáknak egyelőre egy láng általi megvilágitását eszközöltesse; ha kedvezőbb idő beálltával — a mint várható — e helyen a forgalom megszaporooik, akkor a világitás is ehhez mérten fokoztatni fog;

2-or, a sugáruti árok és arena-utczák közötti részének kikövezése még ez évben fogván eszközöltetni, kivánatosnak mutatkozik, hogy ezen munkákat megelőzőleg a csatorna és légszeszcső fektetési munkálatok is eszközöltessenek, ezen körülmények folytán, valamint a közlekedési forgalom szempontjából is szükségesnek indokolt kivilágitás tekintetéből is, a helybeli légszesztársulattal a csőfektetési munkáknak 4 hét alatti megejtése iránt a kellő alkudozások meginditattak; miután azonban a légszesztársulat ezen munkáknak teljesitésére csakis egy bizonyos légszeszfogyasztási mennyiség biztositása esetében volna kötelezhető, határoztatott, hogy a fővárosi közmunkák tanácsa a légszesztársulat által a fenti munkákra befektetett 48,000 forintnyi tőkének kamatjait téritse meg mindaddig, mig a szerződésben körülirt kellő fogyasztás esete be nem következik.

A budai közuti vaspálya egy második vágánynak a svábhegyi fogaskerekü vaspálya indóházához leendő fektetése iránt bemutatott kérelmére nézve katároztatott, hogy ezen munka csakis a tervezett vágány és az indóház keritése között fenntartartandó 5 láb szélességü gyalogutnak kötelezettsége mellett engedélyeztessék, — ugy azonban, hogy az e helyütt az uj vágány által érintett fákat a kérelmező társaság saját költségén és a mérnöki hivatal kijelölése szerint tartozzék átültetni.

Miután a budai beltelkek szabályozási tervezete már egészen elkészült a megállapitott egyes szabályozási vonalaknak áttekintésére egy bizottság küldetett ki; a bizottság munkálatát előterjesztette s e szerint a szabályozási terv főbb részeiben meg fog tartatni és csakis egyes jelentékenyebb részében fog módositást szenvedni.

A közmunkatanács egyébiránt a bizottság által ajánlott módositásokat elfogadván, utasittatott a müszaki osztály, miszerint az egész szabályozási tervet a legrövidebb idő alatt állitsa össze, hogy ez a kellő tárgyalás végett a fővárosi hatóságnak megküldethessék.

Végül több telekfelosztások és szabályozások hagyattak helyben.

Három Ferenczünk és egy Kálmánunk koraifjusága.

A „Vasárnapi Ujság" tegnapi számában érdekes adatokat tesz közzé Szinnyey József ur Deák Ferencz és Ghyczy Kálmán deák-életükből. Az adatok, a Kulcsár István által szerkesztett „Hazai és Külföldi Tudósitások" 1817. és 1822-iki évfolyamából vannak idézve. Terünkhöz képest csak kivonatosan — de szó szerint — közöljük a „czikkeket", a mint következnek:

I. „Nagy-Kanizsáról, szeptemb. 7-én 1817. — Másokkal is éreztetni óhajtjuk azon örömet, melyet bennünk a kegyes iskolák rendjének tagjai élesztettek, kik hazánk reményeivel, a tanuló-ifjusággal, tett munkásságokat a közönséges próbatételek idején olyannyira kimutatták, hogy a vigyázó szülék, s több érdemes hallgatók teljes megelégedésöket egyező hanggal jelentették. — Különös figyelmetességet érdemel aug. 31-ik napja, melyen a fentnevezett nevelő urak rendjök szerzőjének, sz. Calasantiusnak ünnepét szentelték: reggeli s délesti pompás isteni szolgálat után 5 órára a körül levő főnemesség, s városunk érdemesebb tagjai egy tágasabb kivilágitott tanuló-házba öszvegyültek, kik előtt a helybeli director urnak neve napját pásztori deák versekkel ülte az ifjuság. — Ezt követte a Talált gyermek nevü játék honi nyelven, mely a tanulókhoz alkalmaztatva, több hasznos változásokkal, s toldásokkal másitva, előadatott. Mód nélkül gyönyörködtette ezen tárgy a hallgatókat; megmutatta itt T. Nagy Péter 4-ik iskolabeli tanitó ur, mit tehet a gyenge korban is a fáradhatatlan szorgalom, mert közönségesen az egész játékot jó izléssel, de különösen a főbb személyek (Inkey Edvard, Deák Ferencz, Kálmán György, Dervarics András, Chinorányi József, nemes ifjak, és Komáromi János) oly készséggel játszották a személyeket, — hogy mindegyik köztapsolásra méltónak találtatnék.

Előbeszédet mondott a felebbemlitett Deák Ferencz, melyben megmutatta ezen gyakorlásnak a tanulókra kiterjedő hasznát. — Az iskola egy minden nemesebb mesterségekre tanitó mühely.

II. „Győrből Sz. Mihály havának 11-én — Aug. 30-kán az itt való akadémiának némely tanuló ifjai tudós vitatásokkal rekesztették be ezen esztendei szorgalmatosságuk pályáját, melyet a magyar nyelvben és literaturában tett előmenetelük különös ünneppé szentelt. Ezen ünneplésre az Akadémiának nagy palotájában a szólószék különösen ki vala ékesitve, és ott ő csász. kir. felségének igen diszesen készült képe kitétetve. Az ifjak a magyar állitásoknak vitatására F. Ligethidi Fessel Zsigmond urnak, a magyar literatura tanitójának szorgalmatossága által el lévén készittetve, az ünnepre egybegyült jeles vendégek előtt ekképpen mutatták ki mind a nyelvtudományban való előmenetelöket, mind felséges urunkhoz viseltető hivségöket. Ugymint: Vajnócz János ur, 2-dik esz. philosophus, dob- és trombitaszó közt felmenvén a szólószékbe, üdvözlő beszédet mondott a jelenlevő atyákhoz, a közönséges oktatókhoz, és s főigazgató urhoz. Aztán a neki föladott állitást helyes okokkal megmutogatván, megfelelt a tárgy világositására tett ellenvetésekre is, s igy ismét trombitaharsogások között lelépett a székből. — — — Végre **Ghyczy Kálmán** versekben rekesztette be a vitatásokat, s hálálta meg a jelenlevőknek a tudományok és az ifjuság iránt mutatott jóvoltokat."

Szinnyey ur ismertető czikkében ezeken kivül még két czikket közöl emlitett folyóiratból. Az egyikben a többi közt **Schedel** (Toldi) **Ferencz** dicsértetik meg, mint, a ki „jeles példáját adta a nemzeti nyelv dicséretes gyakorlásának, mert öröm indulatjából és több szép tárgyakról verseket készitett." A másik czikk a tizenegyéves **Liszt Ferenczczel** foglalkozik, ki 1823. év május hó 1-én „a „Hét választó fejedelmek" nevezetü vendégfogadónak palotájában Liszt Ferencz sopronvármegyei tizenegyesztendős ifjacska hangmesteri tehetségét a klaviron közbámulásunkra kifejtette. Hazánknak nagyjai, kik minden hazafi igyekezeteket gyámolitani dicsőségeknek tartják, mind Pestről, mind Budáról igen számosan megtisztelték, valamint a két városnak csinosabb része is nagy részvéttel jelen volt. Játszott az ifju mester Schneider Fridrichtől lévő ouvertura után egy nagy konczertet, és nagy variatiókat Mochellestől, közben Elisabeth operából duettát és egy ariát Libussa operából, Teyber kisasszony és Babnigg énekeltek; végre ő az akkor feladott thema szerint szabad fantaziájából gyönyörü variatiókat. Mindenikben a szép szőke ifjacska oly ügyességet, könnyüséget, pontosságot, érzést, kellemetes erőt és mesteri fogásokat mutatott, hogy az egész nemes gyülekezetet gyönyörüséggel eltöltené és bámulásra ragadná. Az ő remek játszásából már kiki azon kellemetes reménységre fakadott, hogy ő a szép mesterségek pályáján hazánknak nagy dicsőségére lészen. Mi ezen szép léleknek csak azért is egészséget és hosszu életet kivánunk, mivel hazájának kivánta előbb tisztelete diját lefizetni, minekelőtte Franczia- és Angliaországokba menne. A hol bizonyosan a magyar talentumoknak becsületet fog szerezni."

Irodalom.

Jogtudományi folyóirat. Megjelent a „Magyar igazságügy", jogtudományi havi folyóirat márcziusi füzete a birói, államügyészi és ügyvédi kar több kitünő tagjának közremüködése mellett szerkeszti dr. Löw Tobiás, kir. főügyészi helyettes.

Tartalma: Csemegi Károly, igazságügyminiszteri államtitkár: A felségsértésről. (Második közlemény.) — Dr. Biermann Mihály, nagyszebeni jogtanár: A cselekvéseknek befolyása idegen jogkörre. (Második közlemény.) — Külföldi jogélet. Tartozik-e biztositó tár sulat az öngyilkos után a biztositott összeget kifizetni? — Egy angol biró élete. — Törvényszéki csarnok: A legfőbb itélőszék döntvényei. — Fegyelmi birósági esetek. — A m. kir. semmitőszék döntvényei. XIII—XXVI. Szemle. Igazságügyi tervek és programmok. — Roszabbak-e kir. biróságaink a fennállott törvényhatósági biróságoknál? — Többe kerül-e a rabtartás az államnak a kir. ügyészség felügyelete alatt, mint a törvényhatóságok idejében? — Az ember erkölcsi oldalát illető elnevezések nem becsületsértők, az összehasonlitás pedig nem állitás. — Még egy értékes adat a becsületsértési pereknek meglepő fordulatokban dusgazdag történetéhez. — A kritika feladata.

A Franklin-társulat kiadásában megjelent. Kautz Gyula „nemzetgazdaság- és pénzügytan rendszere" czimü, a m. tud. akadémia által Marczibányi — dijjal koszoruzott, nagybecsü munkájának harmadik ujonlag átnézett és javitott kiadásából az I és II kötet vagyis „a nemzetgazdaság általános tanai" és „a nemzetgazdaság különös tanai". — A harmadik kötet „az államgazdaság vagy pénzügytant" fogja tartalmazni. E becses munka ára kötetenként 2 frt. Alkalmilag bővebben fogjuk ismertetni.

Ujdonságok.

Budapest, márcz. 8.

Király ő felsége a kis-terennei r. hath. hitközségnek, iskolája épitése alkalmából felmerült adóssága törlesztésére 200 frtnyi kegyadományt legmagasabb kézi pénztárából legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Trefort Ágost, vallás- és közoktatási m. kir. miniszter ur az országgyülés tartama alatt, ugy mint eddig, minden szombaton d. u. 2—4-ig fogad.

Tisza Kálmán belügyminiszter ur, mint az egyik félhivatalos lap hallja, részletes jelentés tétetett magának a nemzeti szinház körülményeiről Ribáry miniszteri tanácsos által.

Deák Ferencznél Jókai Mór közelebb látogatáson volt. „Az öreg ur arczvonásai — irja költő-látogató — most is oly elevenek, mint a minőknek azokat ismertük, csak szemei látszanak nagyobbaknak és bajusza lett egészen fehér. Nála volt épen Ghyczy Kálmán és Szeniczey (Deák unokaöcsese). Kedélye most is az a kedves, erélye most is az a ruganyos, a mi hajdan. Kérdezte Jókait, emlékezik-e rá, mikor négy év előtt utóljára találkoztak, együtt utazva egyedül egy coupéeben Siófokig? „Nemde folyvást arról beszéltünk akkor — folytatá Deák Ferencz — hogy annak, a mi most megtörtént, a két szabadelvü párt egyesülésének igy és ily módon kellene végbemenni, a hogy megértük?" Jókai leakart az időből alkudni, hogy talán nem volt olyan régen. „De akkor volt", bizonyitá az öreg ur, mert azóta én is ugy vagyok, mint a német lakatos legény, a ki arra kérdésre, hány esztendős? azt felelé „csak harminczhat; denn drei Jahre war ich im Spital, die zählen nicht." — (Az Isten adjon neki olyan éveket, a mik számitanak!) Deák egészségi állapotára, hiszi Jókai az utóbbi napok kétségtelenül befolyással voltak. Tizenkét órakor Szeniczey figyelmezteté beveendő gyógyszerére. „Ma nem veszek be orvosságot", monda az öreg ur. — A mint kitavaszodik, Deák a városligeti Deutsch Jakab-féle villába fog kiköltözködni.

Az országos tébolydába e napokban egy egyént szállitottak, ki előbb igen szorgalmas és buzgó tagja volt a spiritista egyletnek. Ugyancsak a nevezett tébolydában egy őrült halt meg, ki az előtt szintén spiritista volt. Ugy látszik a spiritista-egylet gondoskodik arról, hogy tagjai közül a Lipótmezőnek is jusson.

Nyilatkozatokat olvasunk az „Egyetértés"-ben. Jogászok és technikusok vegyest kinyilvánitják, hogy a pénteki fáklyás-zenéről az ifjuság eleve nem értesittetett s azon hir, mintha az ovatiót a „két egyetem" ifjusága rendezte volna, nem való. Hiszszük, hogy a nyilatkozatot ellennyilatkozat fogja követni; legczélszerübbnek találnók azonban, ha a kételyek eloszlatása végett az illető mézeskalácsos, ki a szövétnekeket eladta, számláját betüszerint közzétenné.

Kecskés, Szatmár és Szabolcs megyék rettegett betyárja, hurokra került, s most a nagykárolyi megyebörtön egyesében várja a zsivány élet komolyabb részét.

A tavasz gyönyörei után megénekelhetés végett epedő poetákra rosz idő jár. Még mindig Béranger ablakhoz repkedő czinegéje van napirenden, s a jobb sorsra érdemes szomoru füz háboritlanul élvezi magányát. A hideg ma reggel kilencz foknyi volt.

Longfellowról, a jeles amerikai költőrül nemrég az a hir terjedt el Angliában, hogy spiritualista; az angol spiritisták nemzeti egylete tehát tiszteletbeli taggá választotta s az okmányt meg is küldte a költőnek, ki azonban azt igen udvarias levél kiséretében visszaküldte, kijelentve, hogy ő érdemetlen e megtiszteltetésre, mert nem hisz a spiritisták szellemvilágában.

A spanyol inquisitió kicsiben. Medgyesen e hó első napjaiban hat román ember tüzetes tapasztalatokat óhajtott tenni a hazai borászat körül s e végre feltörték a pénzügyőri szemlész pinczéjét. Rajtok ütöttek. Az egyik Noe állapotjára jutván, nem birt elmenekülni. A pénzügyőrök kijózanitották őt; azután vallatták, meg verték. A haddelhadd csak később következett. A rendőrségnél ismét kinozták, botozták, ugy hogy a borkedvelő kimerült és meghalt. Hja, de hátha csak tetteti magát, gondolák a vallatók s égő szivarral sütögették szemeit, kogy felelevenitsék — ami azonban nem sikerült.

Szinházi játékrend. Ma, márcz. 8-án „A selyemárus", 9-kén „A bolygó hollandi" Hauck Minnie k. a.-nyal, 10-kén „A jó falusiak", 11-én „Brankovics" opera, 12-én Schiller „Messinai hölgy"-e Jókainé aszszonynyal, 13-án „Hunyadi László" Hauck M. k. a.-nyal, 14-én „A falu roszsza", 15-én Feuillet „Sphynx"-e először. — A budai játékrend ez: ma, 8-án „A falu roszsza", 11-kén „Nők az alkotmányban", 12-kén „Dinorah" opera, 13-kán „A jó falusiak", 14-én „A szövetségesek", 15-én „Az árny" opera. — Abonyi L. „Panna asszony leányá"-nak első előadása e hó 19-kére van kitüzve.

Sajtóhiba. Lapunk tegnapi számában a hivatalos lapnak adott válaszunkban tévedésből az áll, hogy a nemzeti szinház a butor-bérletekre évenként 3000 frtot fizetett. Ez sajtó hiba: a butor-bérlet évenként 2000 frt volt.

Helyi hirek.

A köztárházak kérdése töltötte be a szombat délelőtt tartott tanácsülés egész tartamát. Ez ügyben ugyanis nem rég egy bizottság küldetett ki, s e bizottság javaslata ma került a tanács elé. A bizottság javaslata szerint a köztárak a Felső-Dunaparton a Margitsziget mellett lennének felállitandók. A tanács e véleményhez a maga részéről szintén hozzájárult, s a kérdést ily ajánlattal fogja a legközelebb tartandó közgyülés elé terjeszteni. A tanács azonban nem egy könnyen juthatott e határozatra, mint mondók az egész mai ülést ez egy tárgy töltötte ki. A kisebbség a bizottság véleménye ellenében a köztárakat az Alsó-Dunaparton a Csepelszigettel szemközt kivánja épittetni.

A fővárosi cselédhivatal. A belügyminiszter a fővárost egy rendeletben arról értesitette, hogy az egyesült budai és pesti cselédhivatal az eddigi pestvárosi cselédhivatal helyiségében (haltér 4 sz.) fog müködni. A rendelet egyuttal közli a cselédhivatali szabályokat, melyeket már egész terjedelmében ismertettünk.

Egyletek, intézetek.

Az országos honvédegylet közp. választmánya f. é. márczius 14-én d. u. 3 órakor a megyeház kis termében ülést tart, melyre a vál.-tagok ezennel meghivatnak. Tárgyai lesznek: a közp. választmány szervezése, az országos közgyülés által kijelölt teendők iránti intézkedések, és a Mikár ügybeni előterjesztés. Budapest, 1875. márczius 6-án, elnöki megbizásból Gánóczy Floris, váljegyző.

Lakoma. F. hó 8. hétfőn este $\frac{1}{2}$9-kor vig áldomást ülnek a Budapest jobbparti tornászok. A Budapesti tornaegylet ugyanis lakomát csap a krisztinavárosi sörházban a volt »Budai Tornakör« és »Budai Tornaegylet« epyesültén. Lakmározás étlap szerint. Vendégek tornászok szivesen látvák. Zsögöd, egyleti jegyző.

Az országgyülési hivatalnokok önsegélyző-egylete f. hó 21-én d. e. 11 orakor a képviselőházban közgyülést tart, melyre az egylet tagjai meghivatnak. Az elnökség.

A rabsegélyző-egylet tegnap Zádor Gyula elnöklete alatt tartá közgyülését. Elnök kiemelte, miszerint az egyletnek jelenleg már 484 fizető tagja van. Oblát Frigyes jegyző olvasta a mult évi jelentést, melyből kiveszszük a következőket. Az egylet a mult évi junius hó 14-én alakult meg; azonban az ügyrend életbeléptetéséhez csak október hó 21-ike után foghatott, az alapszabályok a bemutatási záradékkal, a belügyminiszteriumtól, csak ekkor érkezvén vissza. Kebelében három bizottság, ugymint a) az oktatási, b) a segélyezési s felügyeleti és c) a gazdasági bizottság alakult meg. Az igazgató választmány a imént emlitett három bizottsággal összesen tizenöt ülést tartott. Ezekben intézkedett a fővárosi börtönökben letartóztatott vizsgálati foglyok és elitéltteknek látogatása, oktatása és a fogságból kibocsátott tizenkét egyén munkával, utiköltséggel ellátása és egyéb segélyezése iránt. Az egylet negyvenöt darab könyv, és nyolczvanöt frtnyi adakozásban részesült; egészen megszabadult már a jelentékeny összeget képviselő beruházások terhétől, s nyolczszáztiz forintot helyezett el gyümölcsözőleg; az egylet nőtagjainak czáma a mult év decz. havában kettőről tizenkettőre emelkedett, mi nem sokára lehetővé teszi azt, hogy az egylet női tagjai külön bizottságot alakithatnak.

Táviratok.

Madrid, márcz. 6. A külügyér tegnap Hatzfeld gróffal értekezett a „Gusztáv"-ügyben.

Bukarest, márcz. 7. A kormány előterjeszté a kamarának a plojesti vasutvonalnak Erdély határáig való kiépitéséről szóló javaslatot, továbbá a barbos-brailai vasut tervezetét.

Páris, márcz. 7. A lapok börzetudósitásai a mai börzén bekövetkezett hausse-t a pénzkészlet nagy voltának, a papirok igaztalan elértéktelenitésének, a végleges kormány iránti reményeknek és a bianco-üzlet tulcsigázásának tulajdonitják. Ehhez járul még, hogy a hausse mozgalmat hatalmas pénzügyi befolyások támogatják.

Páris, márcz. 7. Az uj kabinet megalakitására vonatkozó tárgyalások folytattattak. Buffet és Dufaure délelőtt tartottak tanácskozást. Miután Bocher a belügyi tárczát nem fogadta el, e tárcza betöltése nehézségekbe ütközik. Hirlik, hogy Buffet minden bizonnyal elfogadja a miniszteri másodelnökséget.

Versailles, márcz. 7. A kabinet alakitás iránti értekezések Buffet, Dufaure és Mac-Mahon között még folynak.

Strassburg, márcz. 8. A kerületi gyülések április 5-kére egybehivattak az országos bizottság megválasztása tárgyában.

Bécs, márczius 8. (Előbörze). Hitelrészvény 230.—. M. hitelrészv. 212.50. Lombard 140.—. Magyar sorsjegy 84.50. Magy. földhitel 77.40. Angol-osztrák 137.—. Államvaspálya 321.—. Unio-bank 103.—. Által. épitő-bank 17.50. 1864-es 139.—. 1860-as 113.75. Rohamos hausse.

Bécs, márcz. 8. (Megnyitás.) Hitelrészv. 230.—. M. hitelrészvhny 212.—. Angol-osztrák 135.—. Hausse.

Frankfurt, márc. 7. Lombard 125.—. Osztr. hitelrészv. 209.50. Osztr. államvasp. részv. 288.50. Osztr. bank-részv. 877.50. Evjáruléki papir 65. Evjáruléki ezüst 70.12. Galicziai 209.—. hausse.

Berlin, márc. 7. Lombard 253.—. Államvasut 585.—. Hitelrészvény 423.—. Kezdetben szilárd, zárlatnál gyöngébb.

Nemzetgazdaság.

Értéktőzsde. *(Glatz, Holzwarth és Schubert budapesti és bécsi bankháztól.)*

Budapest, márcz. 8. Az előtőzsde oly kedvező hangulatban, milyenben már régen nem volt, berlini és bécsi tudositások oly jegyzéseket hoznak, mint nehány nap előtt lehetetlennek tartatott. — Mutatkozott is következménye — rohamos hausseban. Osztr. hitel eleinte 229 emelkedett 230, zárlat 230—230.25, m. hitel 211.75 és 212-ön fizettetett, ultimóra 203, m. földhitel $77\frac{1}{4}$—$78\frac{1}{8}$, takarék és hitel 48—$48\frac{1}{2}$ municipálbank 27.25—29, m. dijsorsjegyek 84-en vétettek.

A déli tőzsdén osztr. hitel 229.80-ról 230.50-re emelkedett, zárlat 230.50—230.60. Kötés előfordult: szőlődézsmára 74.50, takarék és hitelre 48.50—48, jelzálogbank 36, orsz. közp. tak. 87 m. földhitel 76.75, m. dijsorsjegyek 84.25. — A hangulat még mindig szilárd; de mégis józanabb a helyzet fölfogása, a forgalom nagyon jelentéktelen.

A szigetvári takarékpénztár mérleg és vagyon kimutatása 1874. évi jan. 1-től 1874. évi decz. 31-ig. Követelés: Birtokra adott kölcsönökben 58,066 forint, leszámitolt váltókban 153,191 frt 53 kr, előlegezésekben 38,246 frt, egyleti házban 2% leirás után 39,200 frt, biztositási kötvényekben, mint letéteményi egyenleg 1651 frt 96 kr, butorokban 777 frt 50 kr, hátralékokban 2361 frt 84 kr, értékpapirokban 127 frt 71 kr, pénztármaradvány 1874. decz. 31-én 1867 frt 98 kr; összesen: 295,490 frt 32 kr. — Tartozás: Részvézy alaptőke 60,000 frt, részvénytőke után járó kamatok 3000 frt, tartaléktőke 2976 forint 17 kr, betételek 211,683 frt 11 kt, ezek után járó kamatok 6578 frt 45 kr, 1875. évre előre felvett kamatok 3467 frt 15 kr, nyugdijalap 474 frt 86 kr, fel nem vett osztalék 50 frt, tiszta jövedelem 7260 frt 55 kr; összesen 295,490 frt 32 kr.

Heti jelentés az ipar állásáról Budapesten. A hajózás megnyitásának haladása a hétfőn kezdődő József napi vásárra is kedvezőtlen befolyással lesz, minthogy a Duna mentén fekvő helyiségek lakói a főváros látogatásában akadályozva vannak. A helyi üzlet folyama általában rosz, divat- és ruhakereskedésekben tavaszi czikkek iránt még kevés kereslet nyilvánul. A czipészeknek e héten is el kellett számos segédet bocsátaniok, minthogy készleti munkákban nagy bőség van. Kalaposok és keztyüsök, paszományosok, aranyozók, paplan- és derékaljcsinálók, piperszerszám, norimbergi áru, butorkereskedők, asztalosok, nyergesek, szijgyártók, bádogosok, mázolók és szobafestők üzleteiben kevés forgalom van. Arany- és ezüstmüveseknél többnyire jelentéktelen a forgalom. Egyes kárpitosok el vannak látva megrendelésekkel. Lakatosoktól és kőmivesektől már számos előirányzatot kértek, a mi az épitési kvdv élénkülésére mutat.

Az egyesült erdélyi takarékpénztár 1875. febr. havi forgalma. Tartozik: Pénztári maradvány 30,428 frt 48 kr, betétekre 16,243 frt 80 kr, leszámitolásért visszafizetésekre 25,975 frt, folyó számlára 10,899 frt 75 kr, kamat s jutalék 1374 frt 92 kr; összesen 84,921 frt 95 kr. Követel: Betétek visszafizetése 8400 frt 50 kr, leszámitolt váltókért 41,862 frt, folyó számla 16,149 frt 31 kr, értékpapirokért 4920 frt, folyó kamatokért 7 frt 50 kr, pénztármaradvány 23,582 frt 64 kr; összesen 84,921 frt 95 kr.

Sertésvásári jelentés. Budapest-Kőbánya márczius 5. 1875. A heti szükséglet nem volt ugyan tetemes, mindazonáltal a szállitmányok ki nem elégithették és a hiány ót a helybeli készletből kellett kipótolni, mely jófaju sertésekben nem bővelkedvén, ez utóbbiak ára nem szállt alább. Kissé hátrányos az üzletre csak az volt, hogy nagy mennyiségü Waidner (leszurt) és orosz-lengyel sertéseket szállitottak Bécsbe. — Jegyzett árak: 360—450 fns magyar 33—34, szerb 31—32, sörték 29, kiviteli $34\frac{1}{2}$ kr. Bánsági kukoricza 3 frt 15, 3 frt $17\frac{1}{2}$ készpénzért. Felhajtás: alföldről 4250 (2000 hizlalt), Erdélyből 180, Szerbiából 230, Oláhországból 670, összesen 5330 db. Elhajtás: Felső-Magyarországba 110, Bécsbe e héten 550, mult héten 1570, Prágába 190, via Bodenbach-Drezda 470, budapesti fogyasztásra 1640, kőbányai henteseknek 80, transitó 440, összesen 5050 db. A részvénytársulat szállásaiban van 13190 db. Szarvasmarha felhajtás vasuton 691 db. Bécsi vásár: kedden felhajtás 1960 db. 24—$30\frac{1}{2}$ krjával, csütörtökön 280 db. 22—30 krjával, o. osz-lengyel süldők felhajtása 4170 db 16—21 krjával, Győrről és Sopronyból felhajtatott 490 db. Lanyha üzlet. Megmaradt sertések száma 70.

„Budapesti Közlöny" hivatalos értesitőjéből.

Árverések: Okolicsnón (Liptó-Szt-Miklós) április 19. vagy május 19-én legifj. Okolicsányi Antal, Dezső és Sára ingatlanai 18,300 frt. — Nagy-Enyeden márcz. 31. vagy április 30-kán Kováts Andrásné Böjte Rozália ingatlanai 2131 frt 60 kr. — Aradon márcz. 23. v. április 23-kán Bojhos Katalin ingatlanai 1664 frt. — Siklón (Borosjenő) márcz. 13. v. április 13-kán Dán Gyorgye hagyatéka ingatlanai 7284 frt. — Ó-Csaholyban (Tasnád) márcz. 13. v. ápr. 13-án Kerezsi Mária és Orosz Flóra ingatlanai 526 frt. — Verseczen márcz. 23. v. április 23-kán Sommer Terézia hagyatéka ingatlanai 400 frt, 150 frt, 100 frt és 20 frt. — Puszta-Kisszálláson (Félegyháza) április 28. v. máj. 28-án Blaskovich Gyula ingatlanai 61,132 frt 50 kr. — Bikisen (Lugos) április 17. v. máj. 24-kén Trifu Avramesku ingatlanai 3745 forint. — Herczegfalván (Székesfehérvár) márcz. 30. v. április 30-án Krausz István és neje ingatlanai 500 frt, 1495 frt és 369 frt. — Tardoson (Tata) április 15. v. máj. 15-kén Mrácz András ingatlanai 200 frt és 27 frt. — Kavnán (Borosjenő) márcz. 16. v. április 17-án Mihucze Dionisie ingatlanai 444 frt. — Bessenyőn (Eger) április 16-án Szabó Simon János és neje ingatlanai 5270 frt 56 kr. — Haszprunkán (Pozsony) április 9. v. máj. 10-kén Jurik Krisztina ingatlanai 942 frt. — Kövesligeten (Huszt) április 1. v. május 3-kán Riskó Mihály ingatlanai 6606 frt 60 kr. — Gyón (Pest) április 8. v. máj. 8. özv. Csonka Pálné ingatlanai 625 frt, 21 frt 50 kr és 127 frt 50 kr. — Egerben máj. 14. v. jun. 25-kén Gyulay Bernát és neje ingatlanai 3000 frt, 475 frt és 1100 frt.

Csőd: Ottlik Ákos pesti közbirtokos ellen, bejelentések a balassa-gyarmathi törvszékhez jan. 20., 21., 22. helyett április 12., 13., 14.; ideigl. tömeggondnok Komjáthy Anselm, perügyelő Tersztyánszky István ügyvéd.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.